

SOUDOBA SBOROVÁ TVORBA

Contemporary Choral Works

Q1 0299 mor
11 0299 ster

Strana 1 — Side 1

Karel Janeček: ŽIVÝM To the Living

Tři zpěvy pro smíšený sbor na básně Františka Halase, op. 26 b

Three choruses for a mixed choir, on poems by František Halas, Op. 26 b

1. Lenin
2. 7. listopad / November 7th
3. Moskvě k narozeninám / Birthday Present to Moscow

Pěvecký sbor Československého rozhlasu, řídí Milan Malý
The Czechoslovak Radio Chorus, chorumaster Milan Malý

Strana 2 — Side 2

Jan Seidel: MŮJ LÍSTEK My Ballot

Cyklus zpěvů pro hlasy, dva klavíry a bicí nástroje na slova Vítězslava Nezvala

Chorus cycle for voices, two pianos and percussion, on text by Vítězslav Nezval

1. Dvacáté století / The 20th Century
2. Pouliční urny / Booths in the Streets
3. Všecko tvorstvo / All Creation
4. Můj lístek / My Ballot

Pěvecký sbor Československého rozhlasu, Jiří Pokorný a Milan Chaloupka — klavíry, soubor bicích nástrojů, řídí Milan Malý

The Czechoslovak Radio Chorus, Jiří Pokorný and Milan Chaloupka — pianos, The Percussion instruments ensemble
Conductor: Milan Malý

Nahráno v prosinci 1971 ve studiu Československého rozhlasu v Praze na Vinohradech

(Recorded in December 1971 at the Prague studios of the Czechoslovak Radio)

Hudební režie — Recording directors: Bohumil Čipera, dr. Jaroslav Smolka

Zvuková režie — Recording engineer: Ivan Veselý

Sleevenote: Dr. Jaroslav Smolka

Cover © Jiří Blažek 1971

ALL RIGHTS OF COPYING, BROADCASTING
OR PUBLIC PERFORMANCES ARE RESERVED

MADE IN CZECHOSLOVAKIA

KAREL JANEČEK (nar. 1903) byl ve skladbě žákem Vítězslava Nováka. Vynikl jako přední český hudební teoretik a pedagog skladby i skladebných nauk; jako skladatel se veřejně uplatnil především jako autor aěl symfonických a komorních. Početná je však i jeho tvorba sborová. Přední místo v ní zaujímají díla, jež komponoval na básně Františka Halase. Hned na podzim 1938 zhudebnil jako velký mužský sbor Zpěv úzkosti, Halasovo trpké vyznání bolesti českého národa po mnichovské zradě. Také po válce, v letech 1950-51, se inspiroval v Halasově poezii, kterou vyvolaly v život soudobé politické události. Skladateli přitom nešlo jen o obsah básně. Sborovými cykly V řadě, op. 26, na Halasova slova se manifestačně přihlásil k osobnosti a uměleckému i lidskému krédu milovaného básníka, jehož dílo bylo tehdy nespravedlivě napadeno a odsuzováno. První z těchto cyklů, Padlým, op. 26a pro mužský sbor, zhudebňuje Halasovy básně, věnované vzpomínce na oběti boje proti fašismu, druhý, Živým, op. 26b pro smíšený sbor, je komponován na Halasovy verše o Leninovi. První sbor, Lenin, přináší v krajních dílech prostý zpěv o osobnosti revolučního vůdce jako naděje chudých a spravedlivých, vzrušený a polyfonický střední díl připomíná minulá staletí bídy. Vidinu revoluce ve sboru 7. listopad pojal skladatel jako rozlehlou fugu. Závěrečný sbor Moskvě k narozeninám vychází z dialogické formy, v níž se střídají znělkové intonace ženského a melodicky rozpjatý recitativ mužského sboru; v závěru se obě vrstvy spojí k vypjatému oslavnému zpěvu.

Také JAN SEIDEL (nar. 1908) měl od mládí blízko k angažované poezii básníků meziválečné generace. Projevilo se to už v jeho čtvrttónovém smyčcovém kvartetu s recitací básně Staré ženy (1940) a po válce v rozlehlém cyklu mužských sborů Polnice slávy i v kantátě Vzkaz živým (1953), v nichž vesměs zhudebnil verše Františka Halase, ve sboru Balada o nenarozeném dítěti podle J. Wolkra aj.; literární dílo významné osobnosti této generace se stalo i podkladem Seidlova celovečerního kantátového cyklu Odkaz Julia Fučíka (1947-49). Na přelomu 60. a 70. let se skladatel inspiroval poezií Vítězslava Nezvala. Na jeho verše napsal cyklus Můj lístek pro smíšený sbor, dva klavíry a bicí nástroje. Vyšel zde od oslavy moderního světa v první větě, nazvané Dvacáté století, a v kontrastně hudebně pojatých obrazech současného dění vyzpíval v dalších větách Pouliční urny a Všecko tvorstvo složitost života v něm. Finální věta Můj lístek v oslavné intonaci zdůrazňuje básníkovu světonázorové krédo: „Odevzдал jsem svůj lístek ve znamení revoluce, neboť jsem ten, jenž cítí osudnou nutnost štěstí“. Zvláštní úlohu hraje ve všech větách velký soubor bicích nástrojů, které nemají jen úlohu rytmickou: především podstatně přispívají k barevnému zdůrazňování a odstiňování myšlenek, jež vyzpívává sbor.

Dnešní Pěvecký sbor Československého rozhlasu působí v Praze od 1945. Jako rozhlasové těleso studuje především kantátovou, oratorní a sborovou literaturu pro účely rozhlasového vysílání; vedle toho však rovněž pravidelně pořádá veřejné koncerty doma i v zahraničí. V rámci repertoáru, který čerpá z tvorby všech slohových epoch, má důležité místo soudobá česká hudba.

Sbormistr MILAN MALÝ, který řídí oba výkony sboru na této desce, stojí v čele tělesa od roku 1963. Je absolventem hudební fakulty AMU v Praze, kde studoval dirigování a řízení sboru u prof. Jana Kühna. Vedle této funkce působí rovněž jako sbormistr sboru Národního divadla v Praze.

KAREL JANEČEK (b. 1903) studied composition under Vítězslav Novák. He is one of the foremost Czech theoreticians of music and teacher of composition and theory of composition. He himself wrote mostly symphonic and chamber works, but his chorus works are also numerous. The most prominent of them are chorus cycles composed on poems by František Halas. In autumn 1938, Janeček set to music for a large male choir Halas's "Song of Anguish" — a bitter expression of the pain felt by the Czech nation at the Munich betrayal. After World War II, in 1950-51, Janeček again found inspiration in Halas's poetry, rooted in topical political events. The composer was not concerned merely with the text of the poems; by his chorus cycles "Keeping in Line", Op. 26, he wanted to demonstrate his loyalty to the person and the ideas of his beloved poet whose work was at time being unjustly attacked and condemned. The first of those cycles, "To Those Who Gave Their Lives", Op. 26a, for a male choir, sets to music poems by Halas dedicated to victims of the struggle against fascism. The second cycle, "To the Living", Op. 26b, for a mixed choir, composed on Halas's poems on Lenin. The first chorus "Lenin" presents in its introductory and final parts a simple song on the personality of the revolutionary leader; the tense and polyphonic central part is a reminder of past centuries of poverty. The vision of revolution in the "November 7th" chorus is conceived as a broad fugal fugue. The final chorus, "Birthday Present to Moscow", uses the form of a dialogue in which sonnet-type intonations of the female choir alternate with the melodically broad recitativ of the male choir; in the finale, both sections combine in a hymnic song of celebration.

JAN SEIDEL (b. 1908) has also been, ever since his young days, an admirer of the socially involved poetry of the twenties and thirties. He expressed his admiration in his quarter-tone string quartet with poem recital "Old Women" of 1940, and after the war in his large cycle of male choruses "Bugle of Glory", as well as in the cantata "Message to the Living" (1951). All three works were composed on poems by František Halas; another one, "Ballad of the Unborn Child", is based on a poem by Jiří Wolker; the large cantata cycle "The Heritage of Julius Fučík" (1947-49) uses literary works of a prominent member of Seidel's own generation; and in late sixties and early seventies, Seidel let himself be inspired by Vítězslav Nezval's poetry. To the latter's verse, he wrote the cycle "My Ballot" for mixed choir, two pianos and percussion instruments. A homage to the modern world in the 1st movement ("The 20th Century") is followed by a picture of contrasting features of contemporary life in the movements entitled "Booths in the Streets" and "All Creation". The solemnly intoned final movement, "My Ballot", underlines the poet's article of faith: "I have cast my ballot under the sign of the revolution, since I am the one who feels the inevitable necessity of happiness". The large group of percussion instruments is not restricted to the role of rhythm-maker: it adds considerable colour to colourful stressing and shading of ideas sung by the choir.

The CZECHOSLOVAK RADIO CHORUS has been working in Prague since 1945. As a radio ensemble it devotes its primary attention to cantatas, oratorios and choruses for radio programmes, but it also appears regularly in public at concerts both in Czechoslovakia and abroad. The ensemble's repertoire includes music from all periods, but contemporary Czech music occupies in it a place of special importance.

Chorus master MILAN MALÝ, who conducts all works recorded here, has headed the ensemble since 1963. He is a graduate of the Music Faculty of Prague's Academy of Musical Arts, where he studied choir conducting under Professor Jan Kühn. He is also chorusmaster of the National Theatre.